E 119/2020 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n turvallisuusunionistrategiasta

Euroopan komissio antoi tiedonannon EU:n turvallisuusunionistrategiasta (COM (2020) 605 final). Komissio esitteli tiedonantoa eri neuvoston työryhmissä ja sisäisen turvallisuuden komiteassa (COSI). COSIssa käytävää keskustelua varten puheenjohtaja toimittaa keskusteluasiakirjan. E-kirjeellä annetaan strategiasta tieto eduskunnalle. Puolustusministeriön lausunto koskee sisäministeriön asiaan liittyvää E-kirjettä.

Puolustusministeriö pitää hyvänä, että EU:n turvallisuusunionistrategia lähtee laajasta turvallisuuskäsityksestä. EU:n toiminta- ja turvallisuusympäristö muuttuvat ja monimuotoistuvat jatkuvasti, ja tästä johtuen sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden linkkiä ja synergioita on vahvistettava jatkossa yhä enemmän. Turvallisuusunionia tuleekin kehittää koordinoidusti EU:n vahvistuvan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kanssa sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden välisiä raja-aitoja edelleen kaataen.

Synergioiden mahdollisimman tehokas hakeminen, esimerkiksi teknologiatutkimuksessa, on juuri sellaista yhteistyötä, jolla maksimaalinen hyöty EU-tason toimista saadaan tuotua niin turvallisuus- kuin puolustustoimijoille. Tarve turvallisuus- ja puolustustoimijoiden väliselle yhteistyölle EU-tason toiminnassa kasvaa tulevaisuudessa.

Puolustusministeriö näkee kannatettavana, että tiedusteluyhteistyön osalta Suomi korostaa olemassa olevaa toimivallanjakoa ja siten nimenomaisesti jäsenvaltioiden vastuuta kansallisesta turvallisuudestaan. On kuitenkin kiinnitettävä huomiota voimavarojen ja valmiuksien kehittämiseen kriisien varhaista havaitsemista, ennalta ehkäisyä ja nopeaa reagointia varten.

Suomi on tukenut tiedustelun yhteiskapasiteetin parempaa hyödyntämistä niin INTCENin kuin sotilastiedustelun osalta. On keskeistä ylläpitää ja edelleen vahvistaa näiden toimijoiden välistä kiinteää yhteistoimintaa. Siviilitiedustelupalveluilta kerätyt syötteet tukevat osaltaan sotilasvastatiedustelun toimintaa, ja toisaalta sotilastiedustelun kanssa tehtävä yhteystyö hyödyttää myös INTCENiä. Kootut hybridianalyysit ovat hyödynnettävissä myös maanpuolustuksen tilannekuvan kokoamisessa.

Strategiassa on huomioitu kattavasti terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden muodostamat välittömät uhat eurooppalaisille arvoille ja yhteiskunnille. Nämä

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

uhat voivat olla hybridiuhkien ilmenemismuotoja. On hyvä, että Suomi pyrkii pitkäjänteisesti vahvistamaan sekä EU:n että jäsenvaltioiden valmiuksia hybridiuhkien torjumiseksi ja on korostanut komission tapaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa.

Lisäksi on kannatettavaa, että Suomi tukee komission esiin nostamaa tarvetta huomioida hybridiuhat laajemman poliittisen kokonaisuuden osana, ja pitää siten tärkeänä tiiviin yhteistyön jatkamista kumppanien kuten Naton kanssa. Turvallisuusunionistrategia tukee osaltaan myös yhteiskunnan kokonaisresilienssin vahvistamista, mikä puolestaan perustuu riskien ja uhkien tehokkaaseen ennakointiin. EU-tason yhteistyö ja kriisinsietokyvyn kasvattaminen ovat tärkeä osa kokonaisuutta.

Puolustusministeriö korostaa tutkimuksen ja innovoinnin merkitystä teknologian kehityksen huomioon ottamiseksi sekä uhkien torjunnassa että lainsäädännön ja osaamisen kehittämisessä. Tulevaisuuden kestävän turvallisuusympäristön luomisessa on painotettava myös eteenpäin katsovan eurooppalaisen tutkimustoiminnan merkitystä. Eurooppalainen tutkimusyhteistyö täydentää kansallisia tutkimustoimia luomalla mahdollisuuksia tietojen vaihtoon, eurooppalaisen tietotaidon jakamiseen ja turvallisuusosaamisen kehittämiseen. Uusien teknologioiden ja suorituskykyjen lisäksi eurooppalainen tutkimusyhteistyö lisää turvallisuusyhteisöä tukevien toimijoiden verkostoitumista, vie eteenpäin koko unionin alueen kilpailukykyä ja tukee huoltovarmuutta.

Eräs E-kirjeessä vähemmälle huomiolle jäänyt näkökulma on teknologiakehitykseen ja suurvaltapolitiikan liittyvä kehityskulku. Vaikuttaisi siltä, että kilpailun kiristyessä on muodostumassa kaksi toistensa kanssa kilpailevaa ekosysteemiä: läntinen (joka jakautuu eurooppalaiseen ja amerikkalaiseen) ja itäinen (jossa toimijoina omilla intresseillään Kiina ja Venäjä). Euroopan unionin turvallisuusratkaisut osaltaan vaikuttavat siihen teknologiaympäristöön, jossa Suomi tulee tässä suhteessa toimimaan.

Näillä turvallisuusratkaisuilla ja niihin liittyvillä valinnoilla voi olla vaikutuksia laajemminkin yhteistyöhön suurvaltojen kanssa viestintäteknologian ja muilla aloilla. Esimerkiksi 5G:hen liittyvässä keskustelussa tiivistyy teknologisenkehityksen vaikutus niin tietoturvallisuuteen kuin kansalliseen turvallisuuteen ja kansainväliseen turvallisuuspolitiikkaan. Puolustusministeriö näkee, että Euroopan unionin omien kyvykkyyksien luominen on positiivinen asia, joka antaa Suomelle kattavan verrokkiryhmän. Samalla läntinen dialogi EU:n ja Yhdysvaltojen kesken on tärkeässä osassa läntisten standardien ja toimintatapojen luomisessa.

Puolustusministeriö korostaa, että komission kaavaileman uuden kyberturvallisuusyksikön suunnittelutyössä tulee kiinnittää huomiota siihen, että ei rakenneta päällekkäistä toimintoa vaan aidosti lisäarvoa tuottava yksikkö.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi